

Bijlage 1 – Uitgavenoverzicht Opvang Oekraïne

De onderstaande tabel betreft het opvang-gerelateerde deel van het uitgavenoverzicht zoals gepubliceerd in de Miljoenennota 2023.¹ Onderuitputting op de budgetten vloeit terug naar de schatkist.

In miljoenen euro	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Justitie en Veiligheid	398,5	2.251,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gemeentelijke en particuliere opvang	150,0	2.040,0				
Gereedmaken Rijksvastgoed voor opvang	6,4	57,6				
Subsidies NGO's	34,0	22,1				
Directoraat Generaal Oekraïne	6,4	4,9				
Nationale Opvangorganisatie (NOO)	2,7	2,0				
Regeling Medische zorg Ontheemden	102,2	99,0				
Tolken	1,6	1,6				
Veiligheidsregio's en GGD'en	95,2	23,8				
Financiën	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Convertibiliteit Oekraïense hryvnia	0,5					
Binnenlandse Zaken	107,7	8,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verkenning tijdelijke uitvoeringsorganisatie	2,0					
Taskforce versnelling tijdelijke huisvesting	4,0	8,0				
Realisatie van extra woningen	100,0					
Uitvoeringskosten Rijksvastgoedbedrijf opvang	1,2					
Basisregistratie Personen (BRP)	0,5					
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	612,9	471,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Ambulante begeleiding	3,0					
Faciliteren toelatingsexamens	0,3					
Leerlingenvervoer	22,0	21,4				
Nieuwkomersonderwijs	198,3	117,6				
Ondersteuning en uitvoering LOWAN	0,6	0,4				
Tijdelijke compensatie Oekraïense studenten	2,5					
Tijdelijke onderwijshuisvesting	386,2	318,0				
Voorschoolse educatie		13,7				
Sociale Zaken en Werkgelegenheid	106,3	50,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Werktijdverkorting	64,0					

¹ [Kamerstukken II 2022-2023, 36200, nr. 2, tabel 22.](#)

Kindregelingen	42,3	50,8				
Volksgezondheid, Welzijn en Sport	82,3	29,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Coördinatie (LCPS)	1,8	1,8				
Meerkostenregeling gemeentelijke zorg	25,5	15,0				
Transport medische evacuees	8,0	8,0				
Zorg aan onverzekerden (SOV)	47,0	5,0				
Aanvullende Post	0,0	446,4	1.041,6	0,0	0,0	0,0
Gemeentelijke en particuliere opvang		446,4	1.041,6			
Totaal	1.308,2	3.257,1	1.041,6	0,0	0,0	0,0

Toelichting Justitie en Veiligheid

Gemeenten worden gecompenseerd voor de realisatie van noodopvangplekken en verstrekkingen aan ontheemden. Gemeenten mogen opvanglocaties tot 12 maanden vastleggen. Hiervoor is in 2023 ruim 2 miljard euro geraamd. Het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) zal in overleg met gemeenten bestaand Rijksvastgoed beschikbaar stellen voor de tijdelijke noodopvang van ontheemden uit Oekraïne. Voor de ondersteuning van de opvang van Oekraïense ontheemden is de hulp ingeroepen van verschillende NGO's. Vluchtelingenwerk Nederland is door JenV gevraagd om het particuliere hulpaanbod te coördineren en te faciliteren.

Er is besloten tot oprichting van het Directoraat Generaal Oekraïne (DG OEK) en de Nationale Opvang Organisatie (NOO). DG OEK is belast met beleidscoördinatie, ondersteuning en planvorming ten behoeve van de opvang van Oekraïense ontheemden. De NOO heeft als taak om bij te dragen aan het realiseren van voldoende opvanglocaties en het beschikbaar stellen van de benodigde basisvoorzieningen.

De Europese Richtlijn Tijdelijke Bescherming geeft Oekraïense ontheemden recht op medische zorg. Daartoe is de Regeling Medische zorg Ontheemden (RMO) ontworpen, analoog aan de Regeling Medische zorg Asielzoekers van het COA. Hiervoor is in 2022 en in 2023 99 miljoen euro geraamd. De wet verplicht zorgverleners om begrijpelijk te communiceren met patiënten. Dat betekent dat bij een taalbarrière een professionele talentolk moet worden ingezet. Voor de bedrijfsvoering en kosten voor GGD en veiligheidsregio's en gemeenten met een coördinerende taak is een regeling opgericht. Het gaat om kosten die bij reguliere asielzoekers via COA worden gefinancierd.

Toelichting Financiën

Voor Oekraïense ontheemden is het mogelijk gemaakt contante hryvnia's (Oekraïense valuta) in te wisselen voor euro's.

Toelichting Binnenlandse Zaken

Voor de doorstroming van Oekraïense ontheemden van noodopvang naar reguliere huisvesting, zijn op korte termijn extra woningen nodig. Na een verkenning is besloten om voor deze opgave tot eind 2023 een taskforce versnelling tijdelijke huisvesting op te richten, waarvoor 12 miljoen euro beschikbaar is gesteld. Om woningen te realiseren is in lijn met het programma «Een thuis voor iedereen» en het Woningbouwprogramma vanuit de middelen voor de Woningbouwimpuls 100 miljoen euro versneld ingezet voor de transformatie van bestaande gebouwen en de bouw van nieuwe flexwoningen. Op basis van het aantal ontheemden dat langer in Nederland verblijft (peildatum 1 januari 2024), worden deze kosten op een later moment (deels) generaal gecompenseerd. Een deel van deze woningen zal beschikbaar komen voor andere doelgroepen zodat verdringing zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Daarnaast zijn middelen beschikbaar gesteld aan het Rijksvastgoedbedrijf ten behoeve van projectleiding en juridische/contractuele werkzaamheden. Ook heeft de Rijkdienst voor

Identiteitsgegevens een bijdrage ontvangen voor haar werkzaamheden in verband met het registreren van ontheemden uit Oekraïne in de Basisregistratie Personen (BRP).

Toelichting Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Om Oekraïense vluchtelingen onderwijs te kunnen bieden, is de reguliere nieuwkomersbekostiging uitgebreid zodat ook Oekraïense leerlingen onder de definitie vallen. Via LOWAN (de door OCW gesubsidieerde ondersteuningsorganisatie voor het nieuwkomersonderwijs) worden scholen ondersteund om kinderen uit Oekraïne zo snel mogelijk les te kunnen geven. Tevens wordt budget beschikbaar gesteld aan gemeenten voor leerlingenvervoer en tijdelijke onderwijshuisvesting. Ten slotte zijn er ook middelen beschikbaar voor gemeenten om voorschoolse educatie aan Oekraïense vluchtelingen te verzorgen.

Toelichting Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Door de oorlog in Oekraïne kunnen mogelijk meer bedrijven aanspraak maken op de regeling werktijdverkorting. Hier wordt alvast rekening mee gehouden door het budget voor 2022 voor deze regeling aan te passen. Daarnaast kunnen Oekraïense ontheemden, indien zij werken, aanspraak maken op kinderopvangtoeslag, kinderbijslag en kindgebonden budget. Hiervoor zijn de uitgaven aan deze regelingen naar boven bijgesteld. Het betreft hier de verwachte hogere uitgaven tot en met het tweede kwartaal van 2023.

Toelichting Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Ontheemden uit Oekraïne die naar Nederland kwamen waren eerst onverzekerd voor medisch noodzakelijke zorg en maakten daarom gebruik van de subsidieregeling medisch noodzakelijke zorg voor onverzekerden (SOV). Het kabinet heeft besloten de uitgaven voor deze ontheemden generaal te compenseren tot en met het tweede kwartaal van 2023 en raamt het budgettaire beslag hiervan op 47 miljoen euro in 2022. Ook voor 2023 is 5 miljoen euro voor de SOV geraamd. De zorgkosten lopen inmiddels via de Regeling Medische zorg voor Ontheemden uit Oekraïne (RMO). Wanneer ontheemden nog niet geregistreerd zijn in de Basisregistratie Personen, kunnen zij gebruikmaken van de SOV-regeling. Daarnaast is besloten tot het medisch evacueren van Oekraïense ontheemden uit ziekenhuizen in buurlanden van Oekraïne (8 miljoen euro in 2022 en 2023). Verder zijn middelen geraamd voor het Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding (LCPS) voor de coördinatie (1,8 miljoen euro in 2022 en 2023) en voor compensatie voor gemeentelijke meerkosten in het sociaal domein (25,5 miljoen euro in 2022 en 15 miljoen euro in 2023).

Toelichting Aanvullende Post

Op de Aanvullende Post is 1,5 miljard euro gereserveerd voor de uitvoering van de gemeentelijke en particuliere opvang voor gemeenten in het eerste en tweede kwartaal van 2023. Gezien de onzekerheid over de ontwikkelingen voor opvang en omdat gemeenten de kosten die in 2023 worden gemaakt grotendeels pas in 2024 declareren, zijn aanvullende middelen in 2024 gereserveerd op de Aanvullende Post.